natos:a deo est:ꝛ iō ordiata per gradus ꝓlationis dz esse. Silr ex nequitia sua būano generi aduersant:amicos ät eē eos q̄ vnⁱ⁹ inimici sunt ꝓseqūt:ꝛ iō vt magis hoib⁹ noceant q̄si adinuicē ꝓsiderāt:vt ꝓcorditer ꝛ ordiate impugnent.

Ad primuz g̃ dōz.q⁹ ibi oīo remouebit ordo in finē btitudinis a quo irrecuperabilr ceciderūt:erit tñ in eis ordo ptātis q̄ magis a deo q̄ ab ipsis ē. ¶ Ad 2ᵐ dōm.q⁹ quātū in ipis eēt demōes nūq̄ ꝓcordiā hērent:sz ad aliqd vnū efficiendū ꝓcordāt: nō enī ē ꝓbabile q⁹ benivolētiā aliquā adinuicez hēant: sz solū ꝓcordiā ad actū aliqué. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q⁹ sīc ī quolibet malo oz aligd boni remāere cū nō totū p malū corrumpat:ita ēt in actib⁹ iniustīcie pōt aligs ordo iuris remanere:sīc pz in latronib⁹ q alios iniuste spoliātes inter se aliquā formā iustīcie hñt dū sibi inuicē fidē seruant:ꝛ ita ī demonib⁹ eē pōt. ¶ Ad q̄rtū dōm.q⁹ p ptātē hītam in nullo eoꝝ pena mitigat gn poti⁹ quāto sunt supiores offō tāto ēt graniori subtī tormēto.vnde dr sapie 6⁰.Potētes potēter cor.tē.nec ptās eis datur in ꝑmiū:sz ī dine sapie obsequiū. ¶ Ad qntū dōz.q⁹ hoīes nō sunt sibi inuicē ꝓeminētes fm ordinē nāe:ꝛ ēt nō ordinat dānati in exercitū aliorum vel in punitiōem:ꝛ ita nō ē simil rō de demonibus ꝛ hominibus.

¶ Utꝝ demōes g vincūt a scis detrudūt in infernum.

Ad quintū sic ꝓceditur.Ur q⁹ demones g a sanctis vincūtur non retrudātur in infernū.Infligere enī penam ei qui i in pugna succūbit est incitare ad acrius impugnādū:sz hoc non ptinet ad dei misericordiam.g̃ tē. ¶ Preterea.xps efficaci⁹ vicit suuz tētatorem q̄ aly sancti:sed lucifer qui xpm tentauit nō est oīno a tentationis officio seclusus:q̄ tpe antixpi grauissime hoīes tētabit.ergo multo min⁹ aly. ¶ ℙ. quāto pauciores sunt tētatores tanto leuior est tētatio.cum ergo cōtinue a sanctis aliqui demones vincātur:si a tentatione qui vincūtur cessarent in fine mūdi leuissima esset tētatio qō falsum ē.ergo ꝛ primū. ¶ ℙ.demones sūt ordinati a deo ad nrm exercitium.si g oīno a tētatiōis exercitio cessarēt oīno ad nihil ordinati eēnt:qō non competit diuine sapientie:quia nihil inordinatū religt.g̃ tē.

Sed contra pugnātib⁹ dz institui equalis conditio a iusto iudice:sed demones nos vincētes nrm exercitiū minuūt.g̃ vr q⁹ silr sit ecōuerso. ¶ ℙ.hoc pōt ꝓbari ex iustīcia humana que pugilez victum ad pugnam vlterius non admittit.

Reſpōdeo dōm.q⁹ oēs ꝓcedūt demonem victum aliquo mō a tētatiōe cessare:sed circa hoc.ſ.qualr cesset:sunt tres opiniones.Quidā enī dicūt q⁹ hoc mō repellit q⁹ nec ipm nec aliū tentare possit:nec de eodē nec de alio peccato. ¶ Quidā vō dicūt q⁹ pt tētare de alio peccato non aūt de eodē:nec ipm vincētem nec alios:ꝛ he due ponūt ī lra.Aly vero dicūt q⁹ ex quo aliquis pfecte de vno vitio demonē tentantē vincit:nec pōt de eodē vicio ab eo tētari:sed de alio pōt:alios autē tētare pōt:ꝛ de eodem vicio ꝛ de alio;hec aūt pō habet cām magis manifestā:q̄ iste dr pfecte diabolū vincere de aliquo vicio in quo oīno vincūtur passiōes ad vicium illud inclinātes sicut ē ī illis in quib⁹ acquiritur habitus virtutis ꝓsuetudinalis:ꝛ tūc nō remanet magna ꝓmptitas ad peccatū illud.ꝛ iō a diabolo nō tentatur de h̄ peccato qui vires eius cognoscit.alia aūt opinionū rō pōt eē:quia cum charitas bona opera coīa faciat in tota ecclesia ex victoria vnius oēs aliquod cōmodū reportant dum eoꝝ hostes vincūtur.Quid tñ boꝝ verius sit ignotum ē:q̄ nec rōne nec auctoritate multū confirmari pt.

Ad primum g̃ dōm:q⁹ demonū volūtas semp manet ī eadē obstinatiōe ad nocēduz hoīb⁹:ꝛ iō magis prodest q⁹ remoueātur a pugna:q̄ per hoc potestas ipugnādi cōpescit quoꝝ iniqua voluntas nō minuitur:nec augetur. ¶ Ad scōm dōm.q⁹ illi q ēt ponūt demones ab oī tētatione cessare intelliguntur ad tēpus determinatuz post qō itez ad pugnam redeūt: ꝛ p hoc pz responsio ad tertium. ¶ Ad q̄rtū dōm.q⁹ malū eoꝝ sp ē ordinatū per penā quā ꝛ ipi sp sustinēt:ꝛ ī infero dānatis infligūt. ¶ Expositio textus.

Draco de celo cadens tē.per draconē itelligitur ipse lucifer:per caudā suasio qua alys suū desiderium expressit:p stellas angeli nāli luce fulgētes q̄ꝝ tertia pars cecidisse dr nō quātum ad numerum:sed quātuz ad qualitatē:q̄ qui remāserūt sunt deo adherētes assistēdo:ꝛ ministrādo ꝛ alys p auersionē ceciderūt. (Aduersus ꝓncipes ꝛ ptātes tē.) Sciēdū q⁹ q̄uis ꝓbabile sit aliques cecidisse de singulis ordinibus nō tñ demones nominant ab illis ordinib⁹:quoꝝ noīa sumūtur ex donis gr̃e gratū faciētis:sicut seraphin. noīant ab incēdio charitatis ꝛ troni ab inhabitatiōe diuina:sed ab alys quoꝝ noīa sumūt ex gratys gratis datis que ad sciam ꝛ potētiā pertinēt.(At q̄diu durat mūdus tē.) Utra semper remanebunt in diuerso gradu natureꝛ pene:ergo semper remanebit ordo.Et dōm q⁹ dr cessare prelatio bonorum ꝛ malorum spūum quantū ad actus q̄s nos circa exercēt vl custodiēdo vel tentando.

¶ Qz boni angeli sint a deo cōfirmati per gr̃az vt peccare nō possint:ꝛ mali ita obdurati ī malo:vt bñ vinere nequeāt. ¶ Bistin. VII.

Supra dictum ē q⁹ angeli qui pstiterunt p gratiā dei ꝓfirmati sūt:ꝛ qui ceciderunt a gratia dei deserti sunt:ꝛ boni quidē in tñ ꝓfirmati sūt per gratiā q⁹ peccare nequeūt. Mali vero p maliciam adeo sunt obstinati:q⁹ bonā volūtatē bñe siue bene velle nō valent:et si bonū sit qō aliquādo volūt. Volūt.n.aliqñ aliquid fieri quod deus vult fieri:ꝛ vtiqz illud bonuz est ꝛ iustum fieri nec tñ bōa voluntate illud volūt nec bene illud volūt.

¶ Qz vtriqz liberum arbitrium habent;nec tñ ad vtrunqz flecti possunt.

Sed cuz nec boni peccare possint:nec mali bñ velle vel bene opari:vī q⁹ iaz nō hēant libez arbitriuz:q̄ in vtrāqz partē flecti nō possunt:cū libez arbitrium ad vtrūqz se hēat. Uñ Hiero. in tractactu de prodigo filio dicit.Solus de⁹ ē in quez pctm̃ cadere nō pt.cetera cū sint liberi arbitrij in vtrāqz partē flecti possunt.Hic dicere vī q⁹ oīs creatura in libero arbitrio cōstituta:potest flecti ad bonū ꝛ ad malū.Qz si est :ergo ꝛ boni angeli ꝛ mali ad vtrūqz flecti possunt:ergo ꝛ boni possunt fieri mali:ꝛ mali boni. Ad qō dicimus:q̄ boni tanta gr̃a confirmati sunt:vt nequeant fieri mali:ꝛ mali adeo ī malicia ob-

durati sunt: vt non valeant fieri boni. ⁊ tamen vtrīq; hīnt libeꝝ arbitriuꝫ: qz ⁊ boni nō aliqua cogēte necessitate: sed ꝓpria ac spōtanea volūtate ꝑ gr̄am qdē adiuti bonū eligunt ⁊ malum respuūt. Et mali qdē si l'r spōtanea voluntate a gratia destituti bonū vitant ⁊ malū sequūt. Et hīnt mali libeꝝ arbitrium: sed depressuꝫ atq; corruptum: q surgere ad bonū non valent.

¶ Oz boni post confirmationem liberius hēnt arbitrium q̄z ante.

BOni vero arbitriū multo liberi⁹ habēt post confirmatiōem q̄z ante. Ut eni Augu. tradit in ench. Non iō carent libero arbitrio: qz male velle nō pūt: multo quippe liberius ē arbitriū qō nō ꝑt seruire pctō. Neq; culpanda ē volūtas: aut volūtas nō est: aut libera dicēda non ē: qua beati eē sic volunt: vt eē miseri nō solum nolint: sed nec ꝓsus velle possint. Nō pūt itaq; bōi angeli velle malū: vel velle esse miseri: neq; hoc hīnt ex nāe: sed ex gratie beneficio. Ante gratie nāq; ꝯfirmatiōem potuerūt peccare angeli: et quidā ēt peccauerūt ⁊ demones facti sūt. Unde Aug. i libro ꝯ Maximum creaturaꝝ nā celestiū mori potuit: qz peccare potuit. Naz ⁊ angeli peccauerūt ⁊ demones facti sunt: quoꝝ diabolus est ꝓnceps: ⁊ qui nō peccauerunt peccare potuerunt. Et cuicūq; creature rōnali ꝓestatur vt peccare nō possit: non ē hoc nāe ꝓprie: sed dei gratie. Ideoq; solus de⁹ ē q nō gratia cuiusq; sed nā sua nec potuit nec potest nec poterit peccare. Ecce hic insinuaē q angeli ante ꝯfirmatōem peccare potuerunt: ꝫ post ꝯfirmatiōnē nō pūt. Et qō potuerunt fuit eis ex lib. ar. qō ē eis nāle. Oz vero mō nō possunt peccare: nō ē eis ex nā. i. ex libero arbitrio. sed ex gratia: ex qua gratia ēt est vt ipꝫ liberum arbitrium iam non possit seruire peccato.

¶ Oz p⁹ ꝯfirmatiōem angeli nō pūt ex nā peccare sic añ: non q debilitatū sit eoꝝ arbitrium: sed confirmatum.

NOn ꝫ post ꝯfirmatiōem angeli ō nā sic ante peccare potuerunt: nō q liberū arbitriū eoꝝ debilitatū sit ꝑ gratiā ꝫ ita poti⁹ ꝯfirmatū: vt iā ꝑ illud nō possit bon⁹ angelus peccare: qō vtiq; non ē ex ipo libero arbitrio: ꝫ ex gr̄a dei. Oz ꝫ Hieroni. ait. Cetera cū sint liberi arbitrij possūt flecti in vtrāq; ptē: accipi opꝫ ꝑm; statuꝫ in quo creata sunt. Talis eni ⁊ bō ⁊ āgelus creat⁹ ē quod ad vtrūq; flecti poterat: ꝫ postea boni āgeli per gr̄aꝫ ita ꝯfirmati sunt: vt peccare non possint: ⁊ mali ita vitio obdurati vt hīnt viuere neq̄ant. Si l'r ēt illud Isidori intelligēdū ē angeli mutabiles nā: imutabiles sunt gr̄a: qz ex nā i primo dio sue ꝓditiōis mutari potuerūt: siue ad bonū siue ad malū: ꝫ post gr̄am ita bono addicti sē vt ide mutari nequeant. Ad hoc eni repugnat gratia nō natura.

¶ Oz mali angeli viuacem sensum non perdiderunt: ⁊ quibus modis sciant.

ET licet mali angeli ita ꝑ malicia ꝫ sint obstinati: viuaci tñ sensu nō penit⁹ sūt priuati. Nā vt tradit Isidorus triplici acumine scie vigēt demones. s. subtilitate nāe: expientia tpoꝝ: reuelatione supnorum spirituū. De hoc ēt Aug. ait. Spūs mali quedā vera de tpalibus rebus noscere pmittūtur: ptim subtilitate sensus: pti experientia tēpoꝝ calidiores ꝓp tam magnā lōgitudinē vite ptim sanctis angelis: qō ipi ab oipotēti deo didicūt iussu ei⁹ sibi reuelārib⁹. Aliqñ āt idē nefādi spūs: ⁊ q̄ ipi acturi sūt velut dinādo p̄dicūt.

¶ Oz magice artes virtute ⁊ scia diaboli valent: q̄ virtus ⁊ scia ē ei data a deo: vel ad fallēdū malos vl' ad mouēdū vl' exercēduꝫ bonos.

QUoꝝ scia atq; virtute ēt magice artes exercētur qbusdā tñ tā scia q̄z ptās a deo data ē: vel ad fallendū fallaces: vel ad monēdū fideles: vel ad exercēdam ꝑbādāq; iustoꝝ patientiaꝫ. Unde Aug. in libro tertio de trinitate. Uideo inqt infirme cogitationi qd possit occurrere. Cur. s. ista miracula: ēt magicis artib⁹ fiāt. Nā ⁊ magi Pharaonis serpētes fecerunt: ⁊ alia. Sed illud ē ampli⁹ admirādū quo mō magoꝝ potētia: q̄ serpētes facere potuit: vbi ad muscas minutissimas. s. cinifes ventū ē: oino defecit: q̄ tertia plaga egyptus cedebaē. Ibi certe ꝺfecerūt magi dicētes. Digitus dei est hic. vbi intelligi datur: nec ipsos quidē āgelos trāsgressoꝝ: ⁊ aereas ptātes in vnam istā caliginem tāq; i sui generis carcerē: ab illi⁹ sublimis etheree puritatis hitatione detrusos: ꝑ quos magice artes possunt qcqd pūt: aliqd valere nisi de supna data ptāte. Dat āt vel ad fallēdū fallaces: sicut in egyptios: ⁊ ipsos ēt magos data ē: vt in eoꝝ spirituū opatione iudicarent admirandi a quibus fiebant dānādi: vl' ad monēdū fideles: ne tale aliqd facere ꝑ magno defiderent: ꝓp qō ēt nobis in scriptura sūt ꝓdita: vl' ad exercēdā ꝑbādāq; ⁊ manifestādam iustoꝝ patientiam.

¶ Oz transgressoꝝib⁹ angelis non seruit ad meritum materia rerum visibilium.

Nec putādū ē istis trāsgressoribꝰ āgelis ad meritū seruire hāc visibiliū rerū mām: ꝫ deo potiꝰ a quo hec ptās datur quātū incōmutabilis iudicat.

¶ Qz nó sūt creatores ꝫ per eos magi ranas ꝛ alia fecerūt: sed solum deus.

Nec sane creatores illi mali angeli dicēdi sūt: qz ꝑ illos magi ranas ꝛ serpētes fecerūt: ñ. n. ipi eas creauerūt. Omnium qppe rerū q̄ corpaliꝝ visibiliterq; nascūt: occulta q̄dā semina i corpis huiꝰ mūdi elemētis latēt: q̄ deꝰ originaliꝝ eis indidit. Ipe. n. creator ē oium rex q creator ē inuisibiliū seminū: qz quecūq; nascēdo ad oculos nros exeunt: ex occultis seminibꝰ accipiūt ꝓgredien di hic primordia ꝛ incremēta debite magnitudinis: distinctiōesq; formaꝝ ab originalibꝰ: vt ita dicam regulis sumunt.

¶ Sicut parētes nó dicūt creatores filioꝝ: nec agricole frugum: ita nec boni angeli: nec mali: ꝛ si ꝑ eorum ministerium fiant creature.

Sicut ḡ nec parētes dicimꝰ creatores boium: nec agricolas creatores frugū q̄uis eoꝝ extrinsecus adhibitus motibus: ista creāda deiꝝ virtus interiꝰ operet: ita nō solum malos: ꝫ nec bonos angelos fas ē putare creatores: sed ꝑ vtilitate sui sēsus ꝛ corpis semia istaꝝ rex nobis occultioꝝ nouerūt: ꝛ ea ꝑ ꝓgruas tentatiōes eiroꝝ latenter spargūt: atq; ita gignēdaꝝ rex ꝛ accelerādoꝝ incremētoꝝ ꝓbēt occasiōes: ꝫ nec boni hec nisi quātū deꝰ iubet: nec mali hec iniuste faciunt nisi q̄tū ipe iuste ꝑmittit. Mā iniq malicia voluntatē suā hz iniustā: ptātē āt nō nisi iuste accipit: siue ad suā penā: siue ad aliorum: vel penā maloꝝ vel laudem bonorum.

¶ Sicut iustificationē mentis: ita creationē rerū solꝰ deꝰ opaꝝ: ꝫ creatura exteriꝰ seruiat.

Sicut ḡ mētē nram iustificādo formare nó pōt nisi deꝰ. ꝓdicare āt extrinsecꝰ euāgeliū ēt hoies ꝑnt: non solum boni ꝑ vitatē: ꝫ ēt mali ꝑ occasionē. Ita creatiōez rex visibilium deꝰ interiꝰ opaꝝ. Exteriores āt opatiōes atq; ꝓtēperatiōes siue occasiōes ab āgel taz bonis q̄z malꝝ vl ēt hoibꝰ adhibēt: Sz hec ab hoibꝰ tāto difficiliꝰ adhibēt quāto eis ōsūt sēsuū s̄btilitates: ꝛ corpoꝝ mobilitates mēbris terreis ꝛ pigris. Vñ quali buscunq; angelis vicinas cās ab elementis cō trahere: quāto facilius ē: tāto mirabiliores in huiusmōi operibꝰ coꝝ exīstūt celeritates: sed non ē creator nisi q principaliꝝ ista formatꝝ nec quisq; hoc pōt nisi vnꝰ creator deꝰ. Aliud ē. n. ex intimo ac sūmo cārum cardine ꝓdere ac ministrare creaturā: qō facit solus creator deus. Aliud āt ꝑ distributis ab illo viribꝰ ꝛ facultatibꝰ aliquā opatiōem forinsecꝰ admouere: vt tūc vel tūc: sic vel sic exeat qō creatur. Ista qppe originaliꝝ ac primordialiꝝ in quadā textura elementoꝝ cūcta iā creata sunt. Sed acceptis oppoꝛtunitatibus prodeunt.

¶ Qz angeli mali multa possunt per nature vigorem que nó possunt ꝑ dei vel bonoꝝ āgeloꝝ ꝓhibitiōem. i. quia non permittunt.

Illud quoq; sciendū ē q angeli mali q̄dā ꝑnt ꝑ nāe subtilitatē: que tñ non ꝑnt ꝑ dei vl bonoꝝ angeloꝝ ꝓhibitiōem. i. qz nō ꝑmittūt illa facere a deo vel ab angelis bonis. Ꝑnt vtiq; cinifes fecisse q ranas serpentesq; fecerūt. Quedāmo nō ꝑnt facere: ēt si ꝑmittātur ab angelis superioribus: qz nó ꝑmittit deus. Unde Aug. in libro tertio de trinitate. Ex ineffabili potentatu dei fit vt qō possent mali angeli si permitterentur iō nō possūt: qa nō permittūt: neq;. n. occurrit alia rō: cur nó potuerūt facere cinifes q ranas serpētesq; fecerūt: nisi qa maior aderat dīnatio ꝓhibētis dei ꝑ spīm scm̄. Qz ēt magi ꝓfessi sunt dicētes: digit deꝰ ē h. Quid āt possint ꝑnāz: nec possint ꝑ ꝓhibitionez ꝛ ꝑ qd ipsiꝰ nāe sue ꝓditionē facere nō sinant: boi explorare difficile ē: imo ipole. Nouimꝰ hoiem posse ambulare: ꝛ neq; hoc posse ñ nō permittat: volare āt nō posse: ēt si permittat. Sic ꝛ illi angeli q̄dā possūt facere si permittāt ab angelis potentioribꝰ ex iperio dei: quedā mo nō possunt ēt si ab eis ꝑmittant. qz ille non permittit: a quo illis ē talis nāe modus q ēt per angelos suos illa plerūq; nō permittit que ꝓcessit vt possint.

¶ Diuisio textus.

Determinatis bis que pertinēt ad nature cōditionem q̄tum ad bonos ꝛ malos āgelos cōmuniter.

¶ Dic ꝓnter tractat ea que pertinēt ad eoꝝ ptātē ꝛ virtutē. Et diuidit in ptes duas. In prima determinat eoꝝ ptātē respectu operationum q̄ in seipsis ꝑnt. In scōa respcū illaꝝ operationū quas in alia exercēt. ibi (Quoꝝ scia atq; vtute ꝛc.) ¶ Circa primum duo facit. ꝓrio ostēdit eoꝝ virtutē respectu opationum volūtatis vel lib. ar. In scōa respcū opationis intellꝰ. ibi (Et ꝫ mali angeli ita per malicia ꝛc.) ¶ Circa ꝑmum duo facit. ꝓrimo determinat veritatē. scōo inducit quādā questiōez quā primo mouet. ibi. (Sed ē nihil bōi ꝛc) Scōo determinat eā ibi (Ad qō dicim ꝛc) ¶ Circa qō primo ꝓfirmat illud vez qō in obiectiōem supponebat .s. q boni angeli ꝛ mali ꝑnt libez arbitriū. Scōo respondet ad obiectiōem ibi. (Qz ergo Piero. ait ꝛc) (Quoꝝ scia ꝛc.) Dic ostēdit eoꝝ virtutes in opationibus quas in

subiectam mām exercēt. ¶ Et circa hoc tria facit. ℣primo enī oñdit bꝰ virtutis p̄ncipiū collatiuū ꝛ finē. Scōo ostēdit opandi modū. ibi (Nec putādū ē de istis trangressoribꝰ ꝛc̄) Tertio ostēdit impediñtū iterādi sua vtute. ibi. (Illud quoq; sciēdū ꝛc̄.) Circa scōm tria facit. ℣primo excludit duplicē modū falsū. Scōo oñdit modū verum ibi. (Oium quippe eoꝝ ꝛc̄) Tertio ꝓponit exēplū ꝓio ī corpalibꝰ actiōibꝰ ibi (Sicut ergo nec parentes ꝛc̄.) ℣ī ispūalibꝰ ibi (Sicut ḡ mentem nostram.) ¶ Qō I.

HIc est triplex qō. ℣prima de statu libe. arbitrij in bonis ꝛ in malis angelis. Scōa de cognitione maloꝝ. Tertia ō virtute eoꝝ. ¶ Circa primum queruntur duo. ℣primo de confirmatione bonoꝝ angeloꝝ. Scōo de obstinatione malorum.

¶ Utrum angeli boni possit peccare.

AD primum sic ꝓcedit. Uī q̄ angeli possint peccare: qz secūdū pm̄ ptātes rōnales sunt ad opposita: sed lib.arb.qō in angelis bonis manet: ē rōnalis ptās: qz ē facultas rōnis ꝛ volūtatis ℔z Augu. ḡ vī q̄ si p̄t bene velle q̄ etiā possint peccare.

¶ P̄. sicut corruptibile nunq̄ mutatur vt fiat eternuz: vt dicit pbs in ꝓio celi ꝛ mūdi: ita vī q̄ mobile nunquā fiat imobile: ℔z liberū arbitriū angeli fuit in statu creationis mobile in peccatum. ergo nunquā factum ē imobile.

¶ P̄. quāto aliqua virtus magis ē determinata ad vnū min⁹ ē libera: sicut pz in virtutibꝰ nālibus q̄ p necēitatem agūt: ℔z arbitriū angeli ē liberius post ℨfirmationē q̄ añ: vt in lra dr̄. ḡ vī q̄ nō sit determinatū tm̄ ad bonū: ℔z possit ēt in pctm̄. ¶ P̄. nulla rō laudabilitatis subtrahenda ē a bonis angelis: sed hec ē rō laudis in hoīb⁹ q̄ non peccent cū peccare possint. Eccli.xi. Qui potuit trāsgredi ꝛ nō ē trāsgressus: ī laudē bōi viri dr̄. ḡ vī q̄ B ēt ī āgel' sit.

SEd contra: imobilitas est de rōne felicitatis: vt dicit pbs in ꝓio ethicoꝝ. Non eniz estimādū ē felicē eē cameleuntha: ℔z si peccauerīt mouerentur a statu rectitudinis. ḡ bti angeli peccare nō p̄t.

¶ P̄. motꝰ nō ē in termino: sed in via ad terminuz: angeli āt nō sunt viatores. ḡ moueri in pctm̄ nō p̄t.

RESpondeo dicēdū: q̄ sicut deꝰ per nām suaz bz q̄ peccare nō possit: ita ꝛ B angelus bz p gratiam ℨfirmationis: qō sic patz. ℣principiuz mutationis ꝛ cā ē rei possibilitas: nec defcūs eē pōt nisi p potētiā incōpletā. Illud ḡ cui nihil admiscet de pō scōz naturā suā: nec mutari nec deficere pōt. illud aūt cui admiscetur pō: que tm̄ tota p actū cōpleī: pōt quidē quantum in se ē deficere ꝛ mutari scōm q̄ eē ꝛ ꝓpletiōem suaz nō nisi ab alio bz: ℔z rōne perfecte receptionis que nihil pōe impfectum relinquit: bz immobilitatē ꝛ indeficientiaz. bꝰ aūt exēplum sumi pōt in nālibus ꝛ intellectualibus. Inuenitur aūt in nālibus quozūdā pō naturalis oīno cōpleta ꝛ per suum eē ꝛ p suā formaz. ꝛ ideo eē indeficiens hñt: sicut pz in angelis ꝛ in corporibus celestibus: q̄rum pō non ē susceptiua alicuius alterius eē vel forme. vnde elongata sunt a p̄uatiōe: ꝛ per ꝛ̄s a corruptiōe. Sed mā aque nō tota ꝓpletur p formā aque hoc mō vt reducaī in oēm pfectiōem possibilem per eaz. vñ sil' cū forma aq̄ manet p̄uatio forme aeris: ꝛ iō hec corruptibilia sunt. Et sil' pz in intellectualibus: qz p̄ncipiū immediatū naturaliter cognitū determinat ptātem totā rōnis. Añ eni q̄ ad ipm deueniaī per inquisitiōem resoluēdē: ita adheretur vni pati: vt relinquaī quedā ꝓpnitas ad partē aliaz p modū dubitatiōis: ℔z qñ resoluēdo peruenitur ad p̄mū p̄ncipiū per se notū firmatur ad vnuz cū impossibilitate alteriꝰ. Sil' ē de volūtate angeli beati ad quē ita se hēt lumen gr̄e vel glorie ꝛ virtus sicut forma vel actꝰ in naturalibꝰ ꝛ finis vltimus: sicut ꝓimꝰ p̄mū in speculatiuis: qz ℔m pbm 6° ꝛ 7° etbycoꝝ ꝛ 2° pbycoꝝ finis: in voluntarys operationibꝰ est sicut principium in speculatiuis. vñ cū p lumē glie pfecte vltio fini ꝛiungāī p fruitionem plenā: eius bonitate effecti toti in ℨrium ōflecti nō p̄t.

AD primum ergo dōm. q̄ rōnalis ptās dr̄ cē oppositoꝝ que sub electiōe cadūt: q̄z ꝓpriū ē lib.arb. electio āt nō ē de fine: sed de his q̄ sunt ad finem: ꝛ B nō eliguntur nisi scōz regulā finis que ē in extimatiōe: ꝛ iō de fine nō pōt volūtas ℨrie se bēre. volūtas enī nō pōt cē de miseria: neq; de malo inq̄tum bꝰ. ℔z semp ē de bono ꝛ de beatudie: ad quā tm̄ ꝛsequendā pos sunt boies diuersas vias eligere. ℔. scōm q̄ in illis melius estimāt se posse felicitatē ꝛseq. vñ pōt cē error in electione eoꝝ que sunt ad finē ipm: ꝛ iō apud illos quoꝝ est indeficienter recta extimatio finis: sic apud angelos: q̄ ipo fine pficiunt: ipole ē eē volūtates alic⁹ eoꝝ qui a fine ꝺordinātur: cuiusmōi ē volūtas peccati. Sed tm̄ p̄t velle bocvel illud: quoꝝ neut p̄ a fine deordinat: ꝛ sic saluatur ꝓprietas rōnalis ptātis inq̄tū p̄t hoc facere vel non facere: q̄uis nō possint in hec opposita bonum ꝛ malum.

¶ Ad 2m dōz. q̄ nō ē pole vt ī eodē subo succedāt sibi corruptibilitas ꝛ incorruptibilitas vel mobilitas ꝛ imobilitas: ita q̄ vtrūq; reducaī in eius p̄ncipia nālia. Et sic ēt dicim⁹ q̄ li.arb. angeli q̄ō per nām mobile erat: non est factum per nāz immobile: ℔z p gliam. ¶ Ad tertiū dōz. q̄ ptās angeli nunquā determiatur ad vnū nisi in actibꝰ ℨiūgētibꝰ fini: quin possit B facere vl nō facere. aut B vl illud facere: nō tm̄ pōt hoc peccare: qz ℔m Anselmū ī ꝓsologion posse peccare non ē lib.arb. nec pars libertatis: qz lib.arb. est libertas eligendi hoc vel illud eoꝝ que in finē ducūt. ¶ Ad q̄rtū dōm: q̄ laudabilitas nō dependet eēntialr a ptāte peccādi: sed a volūtate adherēte bono: alias virtuosus in quo ē minor mobilitas ad peccādum eēt minus laudabilis in actu suo q̄ carēs virtute ꝛ bonū operans: ℔z potestas peccādi est signuz laudabilitatis respectu laudātium inq̄tum oñdit non coacte voluntatē bono adherentem.

¶ Utrum demones possint bonum facere.

AD secūdum sic ꝓceditur. vidēī q̄ demōes possint bonū facere: ꝛ non sint obstinati in malo. Nā eniz intellectualis ordinata est ad beatitudinez cuius facta est capaz. sed in demonibꝰ māet natura post peccatū. ergo non sunt adeo obstinati quin possint bonū velle ꝛ beatitudinē consequi. ¶ ℣preterea. Diony. dicit quarto cap. de di.no. q̄ demōes bonū appetunt: vt eē viuere ꝛ intelligere: sed bona appetēdo habz qs bonā voluntatē. ergo vī q̄ demones bonā volūtatez bre possint. ¶ P̄. sinderesis in demonibꝰ nō est extincta alias vermē ℨscie nō haberēt: ℔z actꝰ sinderesis ē remurmurare malo: hoc āt bonū est: nō ergo oīs eoꝝ actꝰ malꝰ ē. ¶ P̄. Jacobi primo dr̄: q̄ demones credunt ꝛ ℨtremi scunt: ℔z vtrūq; boꝝ bonū ē. ḡ eorum aliquis bonꝰ ē actꝰ.

¶ P̄. oī actu peccati aliquis in malicia crescit: ꝛ in merito maioris pene. Si ergo demones oī actu suo peccāt. vī q̄ pena eoꝝ in infinitum crescat cū obstinatio reatū pene nō tollat: alr eniz ex sua malicia ℨmodū reportarent. ḡ pena eoꝝ in infinitū crescit: qō ē incōueniens.

SEd contra. Aug. in libro de fide ad petrū dicit. Demōes nec mala voluntate carere p̄t: nec pena: sed ex mala volūtate nunquā procedit nisi actꝰ malus. ḡ vī q̄ oīs eoꝝ actus malus sit. ¶ P̄. sic

angeli per ꝟuersionē effecti sunt boni:ita demões p auer sionē facti sūt mali. Sed angeli bñ malū facere non pñt vt ꝓius dictum ē. g̃ nec demones bonum.

Respondeo dōm. q; i demone est nā bona a deo creata: sed volūtas mala: cui⁹ malicie ipi sūt cā. ꝛ iō ois actus nāe eoꝝ bon⁹ est: sed act⁹ volūtatis eoꝝ ē malus: actū āt malū ꝟtingit esse dupl'r: aut quātū ad subam act⁹: sicut malus actus volūtatis ē fornicari vel mētiri: aut quātū ad modū agētis: sicut cuꝫ gs appetitu laudis dat elemosynas. pñt g̃ demones aliquē bonū actū ex gñe facere: nullo tñ modo bona voluntate cui⁹ obstinationis rō diuersimode assignat. Quidā enim dicūt: q; libeꝝ arbitriū āgeli mediū ē iter diuinum ꝛ humanū: in ℞ q; dīnum ímobile ē aſ electiōeꝫ ꝛ post: hūanum vero mobile ante ꝛ post. angelicū vero mobile ante ſꝫ ímobile post: ſꝫ hec rō supponit illud: cui⁹ cā queriť. s. ímobilitatē post angeloꝝ electiōem. ¶ Et ꝓterea scōm hoc nō posset assignari rō ꝟfirmatiōis ꝛ obstinatiōis hominū defunctoꝝ. ¶ Alia rō assignat: qꝛ cū āgelus sit indiuisibilis ad quodcūq; se ꝟuertit total'r ꝟuertiť: sed hec vī insufficiēs: qꝛ quāuis sit indiuisibilis in eēntia: ē tñ diuisibilis virtute scōm q; virtus ei⁹ ad multa se extendit: ꝛ ℞ ē fm obta: ꝛ scōm q; magis ꝛ min⁹ alicui applicant: et ℞ ē scōm intēsionē ꝛ remissionem act⁹. Uñ nō opꝫ q; sua opatio ꝓcedat ab eo scōm totā suā virtutē: cum sit dñs sui actus. ¶ Alia rō sumiť per hoc q; hō p altiꝝ cecidit. vñ decuit qō bēret repatoꝛē per quē resurgeret: angelus vero p seipm. ꝛ iō ipole ē eius ruinam repari: qꝛ p se non potuit resurgere: nec decuit aliū repatoꝛē habere. Sed ℞ ēt nō vī sufficiens: qꝛ p se vel per aliū cadere sūt circūstantie peccati: que in infinitū aggrauare nō pñt: vt pctō recupabilitas auferat. ¶ Et ꝓterea ēt si hō nūquā repar⁹ eēt: nō tñ pp hoc obstinat⁹ eēt: vt ꝑz in infdelib⁹: qui repationis bñficiū nō ꝟsequūť: quoꝝ nō oēs act⁹ peccata sūt: vt infra diceť distinctiōe. xi. Et ita ēt si casus ōmonis sit irrepabilis: nō ex ℞ segtur obstinatio volūtatis in malo q̃lis in ipo ē. ¶ Alia rō ē: qꝛ angelus peccauit ꝓtra deiformē intellectū: hō aūt cōtra dictamen rōnis. vt patꝫ ex Dionysio in 4.º cap. de di. no. ꝛ iō peccatuꝫ angeli fuit multo grauiꝫ ꝛ irrecuperabiliꝫ: qꝛ rō est intell's quasi obumbrat⁹ fm q; dicit Isaac in libꝛo de diffinitionibus: q; rō ozit in vmbꝛa intelligētie: sed ℞ ēt nō vī sufficiens: qꝛ intell's angelicus ꝛ rō humana nō ímproꝑtionabiliter distant: sicut repabile ꝛ irrecupabile: cū vtrūq; finitum sit. ¶ Alia rō assignat: qꝛ nā hoīs tota corrupta ē p peccatū ei⁹ in q̃ originalt erat: nō āt tota nā angelica. vnde magis idigebat reparatiōe humana nā q̃ angelica. Sed hoc nō vī sufficiēs: qꝛ fm hoc si primo hoīe non peccāte aliqui de filys ei⁹ peccassent: eoꝝ pctñ irreparabile foret. ¶ Et ꝓterea in q̃libet angelo ē nā fm spēm ab alio differens: ꝛ iō eo peccāte tota nā sue spēi viciata est. Et iō oꝛ al'r dicere: vt ínueniat eadē rō obstinatōis in hoīb⁹ dānatis ꝛ i angelis peccātibus: qꝛ fm Damas. qō ē in angelis casus hoc ē in hoībus mozs. dōm est ergo: q; sicut impossibile ē a volūtate indeclinabil'r adherente recto fini ꝓcedere opus peccati: ita ecōtrario impole ē a voluntate adherēte i ꝟuertibil'r peruerso fini aliquod rectū op⁹ ꝓuenire: peccatū aūt volūtatis ꝟtingit dupl'r circa finē: vl' ex passione deducēte rōem ab actuali consideratione recti finis: ꝛ talis peccatoꝛ penitēs ē passione cessante: vl' ex malicia que fm pīm in septio ethicoꝝ ē corruptiua finis. Dicitur enim ex malicia peccare: qui ex electione praui finis peccat: eo q; qualis est scōm hītum talis finis vī ei: vt qui hꝫ hītum luxurie delectatiōem venereaꝫ sibi ponit finem: ꝛ cum erroꝛ circa finez in opabilibus sit sicut erroꝛ circa prima ꝓncipia in speculatiuis: circa que errantē non ꝟtingit ex alys magis notis dirigi: opꝫ q; sic peccans sit impenitens: vt dicit pīs ibidē. g̃ de pctō nullus pōt penitere: nisi vl' ex passione cessante vl' habitu remoto quo malum finē eligebat. Remoueri aūt habituꝫ nō ē possibile nisi in eo qui ē in statu vie ꝛ mutabilitatis. vñ quādocūq; aliquis deuenit ad terminū vie non pōt deflecti ab eo fine cui adhesit: siue sit bonus siue malus finis aūt vie hoīs ē moꝛs sua: finis aūt angeli ē terminus electionis sue q̃ bono adhesit vl' malo. Uñ sicut hoīes p moꝛtē in bono ꝟfirmātur vl' in malo: ita ꝛ angeli post cōuersionē vl' auersionē. Datur aūt homini longioꝛ via q̃ angelo: quia erat magis a deo distans: ꝛ oportebat q; in eius cognitionē inquirendo ꝓueniret: angelus āt statim deiformi intellectū sine ingsitione in dīna ꝓcire potuit.

Ad primuꝫ g̃ dōm q; in demonib⁹ remanet naturalis pō ad bonuꝫ: vt remota ꝛ indispōsita ꝛ p ꝛtrarium hītum depꝛauata: qua possent benefacere si vellent: sed velle nō possūt. quia hītus malicia ab eius voluntate remoueri non pōt: quia iam in statu vie nō ē. ¶ Ad scōm dōm: q; cum in angelis nā sit bona: opꝫ q; naturalis appetitus eoꝝ bonus fit: qui tamen p circunstātias depꝛauatur: quas apponit deliberatiua voluntas inquātuꝫ volūt eē ꝛ viuere sub tali deformitate peccati: sicut luxuriosus desiderat viuere in sua turpi delectatione. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q; scōm quosdam sinderesis in demonibus nō remurmurat culpe: sed pene: ꝛ i hoc magis peccāt ordinationi diuine iusticie renitēres: sed ℞ nō vī verum: quia impossibile ē q; aliquid nō renitatur suo ꝟrio. In sidereſi aūt sūt vlia ꝓncipia iuris naturalt vñ opꝫ q; remurmuret oī ei quod cōtra ius naturale sit. Sed tñ istud murmur ē actus nāe. In demonibus enim volūtas puersa repugnat scōm quā claudūt suas virtutes inspectiuas ab omni ꝟsideratione: vt dicit Dionysi⁹ in quarto capitulo de diui. no. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q; quāuis isti actus in se boni sint: nō tamen bñ fiunt. quia coacte ꝛ nō ex electione bonum quodcūq; operātur. ¶ Ad qntū dōm: q; quidam dicunt: q; eoꝝ culpa ꝛ pena crescere pōt vsq; ad diem iudicy. sed hoc nō vī verum: quia cum nō sint i statu vie: sicut nō i bonum: ita nec in peius mutari possūt. Uñ dicēdum: q; eoꝝ culpa vl' supbia dicitur crescere: nō quātum ad itēsionem malicie: ſꝫ quātum ad multiplicitatē actus: pēa ēt eēntialis nō crescit: sed accidētalis q̃ ē ex multitudīe damnatoꝝ: sicut ē ēt de premio bonoꝝ āgelorum. ¶ Questio II.

Deinde queritur de cognitiōe demonum. ¶ Et circa ℞ q̃rūtur duo. ꝓimo vtrum demões vigeāt acumine sciētie. Scōo: de diuinatiōe que per eos fit.

¶ Utrum demones sint acute scientie.

Ad primum sic ꝓceditur. vī q; demones nō sūt acuti sciētia: sicut in lra dicitur: sicut enim dicit Dionysius i quarto cap. de diui. no. Malum demonis ē furoꝛ irrōnalis amens cōcupiscētia ꝛ fantasia proterua. Nec āt oīa bebetudinē cognitionis ꝓtāt. ergo vī q; scie acumine nō polleāt. ¶ P. secūdū pīos nā subaꝝ intellectiuaꝝ pficiť intellectu ꝛ voluntate: sed sicut volūtas perficiť per appetitum boni: ita intellectus per cognitionem veri: cum ergo volūtas eoꝝ nō possit in bonum: vī q; nec intellectus in veꝝ ¶ P. reuelatio supnoꝝ spirituū fit per illuminatiōem: ſꝫ demones cum sint in ꝓpetuis tenebꝛis illuminari non possūt. g̃ nec aliqua cognoscere pñt reuelatiōe bonoꝝ āgelorū.

¶ P. cognitio p experientiam lōgi tpis ē accipiētis sciam a rebus: qz ex multis memorys fit vnum experimētum: vt i principio metaphice dr. memoria vero a sensu oriř: angeli aūt cognitio nō ē ex rebus accepta. g̃ p experiētiam lōgi tpis cognitiōis acumen nō hūt.

Sed contra ē qō in lra auctoritatiꝫ sanctorum pbatur: qō ēt eoꝝ nomē ostēdit: ga demones dicūř quasi sapientes. Itē Diony. dicit 4.° ca. de di. no. Data aūt angelica dona nequaq̃ mutata eē dicimꝰ: sed manere integra ⁊ splendidissima. sed ĩter alia attributa nālia angeloꝝ vnū fuit perspicacitas intelligētie. ergo hoc adhuc in eis manet.

Respōdeo dōm: q̃ cuz peccatū nō tollat naturā: sed tñ diminuat habilitatē ad bonuz scōm q̃ facit magis a gratia distare: opz in demonibꝰ lumen intellectuale perspicuū remanere: qz nā eorū intellectualis est: cognitio aūt eoꝝ de rebꝰ ē duplex: q̃dam enī sūt q̃ꝝ cognitio p cās nāles vl signa bñ nōdū pt: et talia nō nisi reuelatiōe supnoꝝ spirituū cognoscūt. Quedam vero sūt quoꝝ cognitio p nām hēri pōt: ⁊ hoc dupl'r: vel p causas determīatas ad effcūs nāles: ⁊ talia cognoscūt p subtilitatē nāe sue inḡitum in eis resplēdent filitudies totius ordinis vniuersi: vl p aliqua signa ex quibus vt ī plurib⁹ pōt alicuiꝰ cognitio hēri: sīc medici pronosticanř de sanitate vl ō morte ⁊ talia cognoscūt p experientiam tē poꝝ scōm q̃ talibꝰ signis pluries tales effcūs occurrerūt.

Ad primum ergo dōm. q̃ furor ⁊ cupiscentia ⁊ fantasia nō sūt in demonibus ꝓpe sz metaphorice: cū pertineāt ad sensitiuā partē: que nō ē in angelis: ois enī defcūs aīe qui in nobis accidit: vel est ex fantasia quātū ad cognitiōem: cuiꝰ ꝓpriū est falsitas fm phm in q̃rto metaphyce: vl ex passionibꝰ irascibilis ⁊ cupiscibilis quātū ad affectiōem: ⁊ iō voluntas ōmonū inordinate detestans ⁊ appetēs aliquid dr furor ⁊ cōcupiscētia. Et intellꝰ suus deordinatus dr fantasia. Bñ aūt deordinatio intellꝰ ē ex prava voluntate: ⁊ iō dr fātasia pterua: qz pteruus ē qui pertinaciter vez impugnat.

Irrōnalitas aūt ⁊ amentia furoꝛ ⁊ cupiscētie importāt obliquitatē volūtatis a recto iudicio intellꝰ vl rōnis et ignorātiam nō speculationis sed electionis: fm quā ois malus est ignorās. ¶ Ad scōm dōm: q̃ voluntas est dña sui actus magis q̃ intellꝰ: qui ipsa in veritate compellit: ⁊ iō scōm actum volūtatis bō dicitur malus vl bonus: qz actꝰ volūtatis est actus boīs: quasi in eius ptāte existēs: nō aūt fm actum intellectꝰ: cuiꝰ ipse non ē dñs. ¶ Ad tertium dōm: q̃ reuelatio supernoꝝ spirituū fcā demonibꝰ nō est p modum illuminatiōis: ita q̃ lumē intellectuale demonis vigorēt p applicatiōem claritatis luminis āgelici: sz p modum locutiōis: ita q̃ sibi exponūt cognoscibilia quedā p modum quo prius nō exponebaŕ: sicut ifra patebit. distinctō eyndecīa. ¶ Ad q̃rtū dicēdū q̃ q̃uis cognitionē a rebus nō accipiat demon. tñ acuitur eiꝰ scientia p lōgitudinem tpis. per spēm enim rei quā hz innata cognoscit rem: ⁊ ea q̃ in re sunt: sed anteq̃z determiet determinate contingēs: ⁊ precipue ad vtrūlibet nō ē in eo effectus eius. Unde pōt in ipsa cognosci: qui tamen cognita ipa cognoscit q̃n iā ad effcūm determiata est.

Utrum per demones possit fieri diuinatio.

Ad secūdum sic ꝓceditur. vr q̃ per demones diuinatio fieri nō possit. Prenunciatio enim futurorum diuinitatis ē signum. Unū dr Esaie. 41. Uētura quoq̃ ānūcietis ⁊ dicemꝰ q̃ dy estis. Sed demones sūt oīno dīnitatis expertes. g̃ per eos diuiatio de futuris fieri non pōt. ¶ P. bonorum ꝓphetaꝝ ē veritatē de futuris predicere: vt dicitur Piere. 38. Ex iste est ꝓpheta quē misit dñs: cuiꝰ verbū euenit. Si ergo boīes vtute demonū vera de futuris dīnando ꝓnunciāt: videř q̃ qui p reuelatiōem demonū prophetant veri prophete dicēdi sunt. ¶ P. nō est cognitio rei nisi per spēm eius: sz spēs euētus futuri non pōt per demonem in aīa fieri nisi demon spēs causaret. ergo videtur q̃ per ipsum diuinatio fieri non possit. ¶ P. mentem boīs nullus formare pōt: nisi solus deus: vt Aug. in littera dicit: sz nō potest cognitio alicuius accipi: nisi mens alicuiꝰ aliquo lumīe formaretur. ergo videtur q̃ per demones precognitio futurorum accipi non possit.

Sed contra: in demonibus ē potētioꝛ virtꝰ intellectiua q̃z in boībꝰ: sed homo pōt alteri denūciare: q̃ scit futuꝝ. g̃ ⁊ demones: sciunt aūt q̃dam futura: cū ēt quorūdam futuroꝝ cognitio ab boibus habeatur: vt ab astrologis ⁊ medicis. g̃ per demones diuīatio fieri pōt. ¶ P. quādo aīa retrabitur a motibus exteriorib⁹ circa corpus: vt in somno quorūdam futurorū ꝓprecognitiōem accipit. non enim omnīo negandum est diuinationē fieri ī somnis: vt dicit phs in libro de som. ⁊ vigilia. Sed demones circa regimē corporis nō occupātur. ergo videtur q̃ futurorum cognitionem ⁊ habere ⁊ alys conferre possint.

Respondeo dicēdū: q̃ futuroꝝ quedam sunt determinata in suis causis: quedaz vero nō habēt causas determinatas: sicut que sūt ad vtrūlibet: quilibz aūt effectus fm q̃ in cā sua determinatur: in ea pōt cognosci. Si enim determinatur in ea: vt ex q̃ necessario contingat certitudinarie cognoscetur: sicut sunt ea que circa motum celi accidūt: vt ortꝰ ⁊ occasus: ⁊ eclypses ⁊ ꝯiunctiōes luminariuz: que oīa multo melius demones sciunt p spēs causaꝝ innatas q̃z astrologꝰ p artez. Si aūt determinētur in causis: vt ex quibꝰ frequēter cōtingat cū ptāte tñ deficiēdi in minori parte pp impedimētum ex pte agentis vel ex parte recipientis actionū: eoꝝ ꝓcognitio nō certitudinalis: sed ꝯiecturalis hēri potest: ⁊ hoc modo astrologus ꝓdicit quedam futura q̃ consequūtur ex motibꝰ celi istis iferioribꝰ: que tñ ipediri pñt pp ōfectum inferioꝝ cāꝝ: ⁊ hec ꝓcognitio tāto magis ad certitudinē accedit quāto ad vnū effectum plēs cause ꝯcurrētes cognoscūtur: ⁊ quāto virtus cause melius scīt. Usi demones subtilissimi sunt in taliū futurorum precognitiōe: sed ea que nō hūt cās determinatas: vt que sunt ad vtrūlibet vl in minori parte nō pñt cognosci in cāis suis sed ī seipīs tñ: vt pñtia sunt. vñ eoꝝ precognitio soli⁹ dei ē: cui ab eterno pñtia sunt: vt in primo dictum ē: distinctione. 38. Et cui deus reuelare voluerit: ⁊ talium futurorū cognitionē: nec boīes nec demones habere pñt: nisi reuelatione supnorum spirituum. Ea vero que ipsi demones ꝓcognoscūt reuelare possunt: nō quidē obyciendo se aīe: sicut in speculuz: in quo vīr que in speculo relucēt. vt q̃dam dicūt: qz aīa humana ad minus scōm statum vie nō videt ea que sūt a mā separata: nisi quatenus ex fantasmatibus in eoꝝ cognitiōem venit. Nec itaꝝ spēs que sūt in ītellectu angelico: sūt ꝓportionate intellectui humano: cū multo simpliciores sint ⁊ vliores. Uñ sicut spēs q̃ sūt i ītellcū imagiatio nō pōt comprehēdere: nec sēsus spēs que sunt in imaginatiōe: ita nec ītellectus humanus fm statum vie: spēs q̃ sunt ī ītellcū angelico: sed angelus bonus vl malus alr ea q̃ cognoscit reuelare pōt. s. p applicatiōem luminis sui ad fantasmata: sicut applicetur lumē intellꝰ agētis. vt eis q̃dam ītētiones in ītellcū eliciantur: ⁊ quāto lumen fuerit fortius ⁊ perfectius: tāto plures ⁊ certiores cognitiones eliciētur. Et iō ex fantasmatibꝰ illu

stratis lumine angelico resultat aliquorum cognitio in intellcū possibili hois ad quā eliciēdā illustratio intellꝰ agētis humani nō sufficeret:cū lumē eius sit debilius lumine angeli.

Ad primuz g̃ dōm:q̄ futura scōz q̄ hñt determinatōem in causis suis accedūt ad rationē pñtium inq̃ntum iā quodāmodo sūt determinata ī causis suis:ꝛ iō eoꝝ precognitio non ꝓpe dr̄ diuinatio:vt qñ medicꝰ ꝑdicit sanitatē futurā:ꝛ astrologꝰ eclypsim vel pluuiam:ꝛ aliq̄ hō:nisi forte apud eū:quē latet ordo cāe ad cātum:vñ in illis que oibꝰ nota sunt nullus dicit diuinationem eē:vt solē oriri cras. Sed diuinatio ꝓpe ē eoꝝ q̄ cās determinatas nō hñt:hec enī precognoscere soliꝰ dei est:a cꝰ actꝰ vsurpatiōe diuini vocātur:qui futurꝝ prenūciandis intēdūt. ¶ Ad scām dōm.q̄ falsi ꝓphete distinguunt̃ a veris q̄tū ad tria ad minus. Primo quantū ad reuelatiōis auctorem:q̄ boni ꝓphete futura predicunt diuino lumine mediātibus bonis angelis inspirati.ſz falsi ꝓphete:vel sequūt̃ spm̃ suū nihil euidētes:sed mendacia ꝓfingētes:vl̄ p reuelatiōem immūdi spūs. Scōo quātū ad intētiōem pnūciationis:q̄ falsoꝝ ꝓphetaꝝ finis ē aliq̄ lucꝝ tpale. Unde dr̄ Ezech.13. Uiolāt me ad populū meū pp pugillū ordei ꝛ fragmē panis:vel saltē ipsiꝰ dōmonis reuelātis intētio puersa ē:q̄ deceptōem intendit. Sz ꝓphetaꝝ bonoꝝ tota intentio in rectū finē ordinatur.3° quātū ad certitudinē prenūciatoꝝ:q̄ bonoꝝ ꝓphetia innititur dīne pscie que oium futuroꝝ euētus ītuet̃.sed pnūciatio maloꝝ ꝓphetaꝝ innitit̃ prescie demonū q̄ ꝓiecturales ē. ¶ Ad 3m dōm:q̄ demon pōt aliq̄ ignotū manifestare sine cātione noue spēi dupl̄r: aut ex speciebus ī imaginatiōe seruatis diuersimode cōpositis ꝛ diuisis et fortiori lumine illustratis alias intētiōes eliciēdo:aut ēt nouas spēs in imaginatiōe formādo fm aliquā trāsmutatiōem organi corpalis. ¶ Ad 4m dōm:q̄ solus deꝰ format mēte hois iustificādo: nō tm̄ solus imediate intellectuali lumīe illustrat:nisi intelligat̃ a lumīe cōnāli quod a solo deo ē. ¶ Ad 5m dōm:q̄ astrologi nō pñt pnūciare euētꝰ:nisi q̄ reducūt̃ ad motū celi:sicut ad cām:vl̄ per se fiēt trāsmutatiōes q̄ accidūt in corpalibꝰ:vt tēpestates et sterilitates:ꝛ pestilētias:ꝛ hō:q̄ tm̄ ipediri pñt fortiozibꝰ motibꝰ supueniētibꝰ.vt dīc phs in lib.de som.ꝛ vigi. vel p accns:fiēt ad transmutatōem corpis disponit̃ animꝰ ad aliq̄s actꝰ magis q̄ ad alios fiēt ex nāli ꝓpone gdam sūt ꝑni ad luxuriā vl̄ ad irā ꝛ hō.nō tm̄ talis dispō corpis aie necitatē inducit. Unde in his q̄ ex libero arbitrio dependēt maxie eoꝝ iudicia fallūt̃. ¶ Silr ēt medici:ex signis exteriꝰ apparētibꝰ cās interiores cognoscunt ex gbꝰ sequit̃ sanitas vl̄ mors:vl̄ sp:vel in maiori pte:ꝛ hō oīa demones ꝓcognoscere pñt:nō ā̄t oīa futura sūt talia. ¶ Ad 6m dōz q̄ dinatiōes ēt q̄ in somnis sūt reducūt̃ in aliq̄ signa vel cās nāles. Hō ā̄t ꝓtingit dupl̄r:vno mō in his:quoꝝ cā ē in ipo somniāte:ꝛ hō ꝓtingit dupl̄r.vel ita q̄ ipm sōniuz ē cā euētꝰ futuri:fiēt q̄n gs pp hoc q̄ in somno videt mouet̃ ad aliq̄d faciēdū.vl̄ ē signū futuri:cuiꝰ cā ī ipo ē:fiēt q̄n gs sōniat se comedere dulcia:significat̃ q̄ flegma dulce in eo dominet̃:ex q̄ medicꝰ ꝑt aliquē euētū futuꝝ conyceꝛ vl̄ morbi vl̄ salutis. Si ā̄t neutro mō se hēat:tūc nō ē nisi p accns:fiēt ꝓtingit p accns me cogitāte de aduētu alicuiꝰ illū venire. Alio mō ī his q̄ cām hñt extra somniātez:ꝛ in his euētus frequēter rei somniate se hz ad somnuz vt p accns:q̄nq̄ tū somnū ē signū euētꝰ futuri: hoc ā̄t ꝓtingit dupl̄r.vno mō ex pte illa q̄ cognitiōem a corpe accipit:iquātū imprimitur in ipm virtꝰ corpis celestis:ex motibꝰ enī corpoꝝ celestium relinquunt̃ quedā impressiones et motus:q̄ sūt signa motuū celestiū in corpibꝰ inferioribus ꝛ fm q̄ isti motus ꝓueniunt ad imaginatiōem figurātur imagines illoꝝ effectuū:ad q̄s disponūt motꝰ celestes fz silitudinē magis vl̄ minꝰ expressam:fm q̄ virtꝰ impmēs ē fortior vl̄ debilior:ꝛ fz q̄ virtꝰ recipiens ē magis disposita vl̄ minꝰ ꝛ magis quieta ab alys occupationibꝰ:ꝛ ꝓpter hoc hō sentiūt̃ in dormiēdo:q̄ aia vacat ab exteriozibꝰ motibꝰ:ꝛ ꝑcipue in nocte:ꝛ circa horam digestionis completē:ꝛ p hūc modū quedā aialia precognoscūt q̄dā futura fm q̄ est necessarium ad eoꝝ sustentationem:sicut pisces tēpestatē futurā motibꝰ suis prenūciāt:dum de loco ad locū mouet̃:ꝛ silr ēt in formicis ꝛ multis alys aialibꝰ ad sensum pz:quorū imaginatiōes sunt quiete q̄z hūane pp multiplices motus rōnis. Alio modo scōm q̄ aia cognitiōem accipit ex influentia luminis sube separatꝝ dei vl̄ angeli cui vehemētius coniūgitur quāto magis ab occupatiōe corpis cessat.ꝛ pp hoc reuelationes in somnys fiunt:ꝛ in illis precipue quoꝝ aia corporis affectionibus nō subditur.ꝛ quāto eoꝝ imaginatio magis obedit intellectui:tāto figurātur in ea expressiores silitudines:ꝛ pp hoc virtutes morales multū faciūt ad sciam:ꝛ precipue virtꝰ castitatis:vt dīc ꝓmētator ī septio phycoꝝ:castitas enim precipue inter virtutes morales corpus anime obediens reddit. ¶ Questio. III.

Deinde queritur de vtute demonū in operādo.

Et circa hoc querūt̃ duo. Primo vtrū possint aliquos veros effectꝰ opari ī mā corporali. Scōo vtꝝ eoꝝ auxilio ꝛ ꝓsilio vti liceat.

¶ Utꝝ demōes possint ducere in materia corporali verum effectum corporalem.

Ad primum sic ꝓceditur. vr̄ q̄ ōmones vecꝝ effectū corporalē ducere nequeāt:q̄ dr̄ scōe thessalo. 2°. q̄ antixps veniet in signis mendacibus:sed tunc maximam potestatem demones habebūt.g̃ vr̄ q̄ nullo mō possint aliquē effectū verū ducer̄. ¶ Preterea.id qō datum est in manifestationem ꝛ ꝓfirmationem fidei non debet concedi fidei aduersarys.sed operatio signorum data est ad confirmationem fidei:vt habetur Marci vltimo. Illi autez ꝓfecti ꝛc. Ergo videtur q̄ non subsit potestati demonum miracula facere. ¶ Preterea.oīs alteratio reducitur in motum localez: vt in septimo phycorum probatur: quorum primus est motus celi:sed demones motum celi variare non possūt quia hoc solius dei est: vt Dionysius dicit in epistola ad policarpum.ergo videtur q̄ nullam transmutationez in corporibus inferioribus facere possint de forma ī formā ¶ Preterea.id quod subiacet virtuti corporali non habet virtutem imprimendi in corpora:sed demones subdūtur virtutibus stellarum.vnde ēt malefici constellationes determinatas obseruant ad inuocandum demones.ergo videtur q̄ non habeant virtutem imprimēdi in corpora. ¶ Preterea.demones non operantur nisi p modum artis.sed ars non potest dare formam substātiale.vñ dr̄ i capło ō nūerris. Sciāt auctores alchimie spēs trāsformari nō posse.g̃ nec demones formas subales idu

Sed contra est qō dicit̃ Exodi.7.q̄ magi pharaonis vtute demonū operantes virgas in serpētes verterūt. ¶ Preterea.fortius agit ī id qō min⁹ ē forte:ſz virtus demonis est fortior vtute corpali.g̃ pñt corpa trāsmutare ꝓpa virtute.

Respondeo dōm.q̄ circa hō pōt eē duplex errorvnus fuit gentilium qui credebant demones:quoꝝ vtute magi opabant̃:deos eē:ꝛ ita p modum creationis posse nouos effectus producere:et iste ē

secūdus modus quem ponit in littera magister. Alius est Auicēne q ponit q materia corporalis multo fortius obedit cōceptiōi substātie separate q̄z qualitatibus cōtrarys agētibus in natura: quia agētia naturalia sūt tātuz dispōnētia ad formaz q̄ ē ex influētia substātie separate. Unde ad ꝛceptōez substātie separate etiā ꝑter ordinē motus celi sequitur aliquis effectus in iferiozibus: ꝛ ponit exēpluz de aīa humana: ad cuius ꝛceptionē totū corpus mouetur vl' in libidīe ad imaginationē mulieris amate: vl' ad cauēdum ex imaginatiōe ꝛ timore casus: ꝛ hic ē ꝓmus modus qui tāgitur in lra: q mā corporalis ōseruiat ōmonibus ad nutū: huic autē positiōi ꝛtradicit' ꝛ a philosophis ꝛ a theologis. A philosophis quidē qz dicūt q motus celi ē instrumētum itelligētie mouētis. Unde nō nisi eo mediāte pōt prouenire effectus in iferiozib⁹ ab itelligētia. A theologis etiā ꝛtradicitur: quia forme corporales nō sūt ex īfluētia demonuz: ſz ex īfluētia dei qui eas in potētia mātē posuit: ꝛ educere i actuz potest sine adminiculo alicuius iferiozis agētis ſz q in actiuū educūtur ſz cursuz nature ex determinatis agētibus naturalibus. Uñ huius positiōis ē falsum fundamētuz. Et ideo dicēduz q demones virtute ꝓpria nullā formaz i materiā īfluere possūt: nec accidētalē: nec substātialē: nec reducere eam i actuz nisi adminiculo ꝓpry agētis naturalis: sicut etiā artifex: ñ ꝓpria virtute: ſz virtute ignis appositi calefacit: ita ꝛ ōmones ad determinata passiua possūt ꝛiungere actiua: vt sequatur effectus ex causis quidē naturalibus: ſz propter ꝛsuetū cursum nature propter multitudinē ꝛ vehemētiam virtutis actiue reruz aggregataruz ꝛ propter habilitatē passiuoz̄: ꝛ iō effect⁹ q nō ſt in ptāte alicui⁹ virtutis actiue nālis ꝓducere nō pñt: vt suscitare mortuū vel aliqd hꝺ scōm veritatē: sed in prestigys tātum: vt infra dicetur.

Ad primuz ergo dicēdum. q tēpore antixp̄i aliq̄ vera miracula fiēt virtute demonuz ꝑmissiōe dīna: in illis tamē ad q̄ virtus demonis se extendit: tamē dicūtur oīa mēdacia ex parte finis: quia ad decipiēduz sūt. Ad scōz dicēduz q signa facta ꝑ bonos possunt distīgui ab illis q̄ ꝑ malos fiūt triplr ad minus. ꝓmo ex efficacia virtutis operantis: qz signa fcā ꝑ bonos vtute dīna fiūt in illis etiā ad q̄ virtus actiua nāe se nullo modo extēdit: sicut suscitare mortuos ꝛ huiusmōi: q̄ ōmones ſz vitatē facere nō possūt: ſz i pstigys tātuz: q̄ diu durare nō possūt. Scōo ex vtilitate signoruz: qz signa ꝑ bonos facta sūt ꝺ rebus vtilibus: vt i curatōe īfirmitatuz ꝛ huiusmōi. Signa autē ꝑ malos facta sūt i rebus nociuis vl' vanis: sicut q volāt i aere: vl' reddūt mēbra boiuz stupida ꝛ huiusmodi: ꝛ hāc differētiaz assignat btūs ꝓetrus i itinerario elemētis. Tertia ꝺria ē quātū ad finē: qz signa bonoꝝ ordināt ad edificatiōz fidei ꝛ bonoꝝ moꝝ: ſz signa maloruz sūt i manifestū nocumētū fidei ꝛ bonestatis. Et quātū ad modū ꝺrnt: qz boni operātur miracula ꝑ inuocatiōz diuinis pie ꝛ reuerēter: ſz mali ꝓbusdā ōliramētis: sicut q ici dūt se cultris: ꝛ hꝺ turpia faciūt: ꝛ ita signa ꝑ bonos facta manifeste pñt discerni ab his q̄ vtute ōmonū fiūt. Ad 3ᵐ dicēdū. q talē alteratiōz p̄cedit aliqs motus localis i quātū vtutes actiuas colligūt: ꝛ ꝺterminatis passiuis apponūt: ſz talis motus localis nō reducit' i motū celestē: qz nō ē ex aliquā virtutē mouētē nālē: ſz iquātū obedit vtuti demonis ad motū localez: qō ē vtute nāe siue: q̄ supra corpora pōt: nō qdē vt aliquā formā īfluat: ſz vt local'r moueat: qz motus localis nō ē ex acqsitionē alicuius qō in re sit q̄ mouet': qz locus ē extrinsecus locato. Ad quartū dicēdū. q corpora celestia nō habēt aliquā ipressionē i ōmones: vt eis subdāt. Sz ideo aduocati sub certa cōstellatione veniūt: qz sciūt virtutē illius ꝓstellatōis iuuare ad effectū q requirit': vl' ꝓpter hoc vt hoīes īducant' ad venerāduz aliqō numē i stellis: ex quo idolatrie rit⁹ ꝓcedit. Ad 5ᵐ dicēduz. q ars vtute sua nō pōt formā substātialē ꝛferre: qō tamē pōt virtute nālis agētis: sicut ꝑz in hoc q ꝑ artez inducit' forma ignis in lignis: sed q̄daz forme substātiales sūt quas nullo mō ars īducere pōt: qz propria actiua ꝛ passiua inuenire nō pōt: ſz in his pōt aliqd simile facere: sicut alchimiste faciūt aliqd simile auro quātum ad accidētia exteriora: ſz tamē nō faciūt verum aurū: qz forma substantialis auri nō ē ꝑ calorē ignis quo vtunt' alchimiste: ſz per calorē solis in loco determinato: vbi viget virtus minerālis: ꝛ iō tale aurū nō hꝺ operationē cōsequētez spēm: ꝛ silr in alys q̄ eoruz operatiōe fiunt.

Utꝝ vti auxilio ōmōis ad effectꝰ corporales sit malū. II.

Ad secūduz sic ꝓcedit'. vr̄ q vti auxilio demonū in talibus opibus nō sit malū. Ipse.n. ꝓaulus corinthiū fornicariū tradidit sathane in iteritū carnis: vt dicit' ꝑ me Lor.5. ſz i hoc nō dicit' peccasse: ergo vti licz obsecro demonū. Ꝓ. licz auxiliū accipe etiā a pctōrib⁹: vt elemosinā vel aliqd huiusmōi: ſz i demōibus nō ē inuenire nisi nāz q̄ bona ē ꝛ pctm. ergo vr̄ q auxilio eoruz vti liceat. Ꝓ. deus ꝛtulit vtutes vbis ꝛ rebus: ſz vtute quorūdā vbor̄ ꝛ rer̄ demones aduocant'. ꝛ q̄si ꝛpellūt'. ergo vr̄ q eoꝝ auxilio vti liceat. Ꝓ. id qō vgit i aliquā vtilitatē ꝛ nulli derogat: nō vr̄ eē pctm: ſz ꝑ inuocatiōes demonū frequēter multa vtilia fiūt: sicut ꝑz in inuētōe rerum amissaꝝ. ꝑ vr̄ q i talib⁹ vti licz eoꝝ auxilio.

Sz cōtra deutronomy.17. ꝓcepit dñs oēs icantatores ꝛ maleficos iterfici: mors aūt corporalis non infligit' sine grani pctō: ergo vr̄ q grauiter peccāt q talibus itēdūt. Ꝓ. Aug. dicit sup Heñ. libro scōo. oēs dīnatiōes eē fugiēdas ꝛ cauēdas. ergo ꝛc.

Respōdeo dōz. q ea q̄ ſt supra facultatē būanam ꝛ nāe a solo deo requirēda ſt: ꝛ iō sicut grauiter peccat qui illō qō ē dei creature ipēdit ꝑ idolatrie cultū: ita ēt grauiter peccāt q ea q̄ a deo expetēda sūt: auxilio demonū iplorāt: ꝛ hꝺ ē vaticinatio ō futuro. vñ dr̄ ysa.8. Nūqd nō ppls a deo suo ꝛc. Et silr ēt i alys opibus magicis: i qb⁹ ꝓplemētū opis ex vtute demonū expectat'. Jn his.n. oīb⁹ ē apostasia a fide ꝑ pactū initū cū demōe: vl' vbotenus si inuocatio iterfit: vl' facto aliquo: ēt si sacrificia desint. nō.n. pōt bō duob⁹ dñis seruire. vt dr̄ Mat.7.

Ꝺ primuz ergo dōz. q ꝓaulus ꝛ gdā alyi sci legūt' aliq̄ ꝑ demones fecisse nō pacto cū eis inito: ſz sicut vtutē dīnā i eis exercētes: sicut ēt ptātū celestiū offin dr̄ ōmōes arcere. Ad 2ᵐ dōz. q pctōres quādiu i hac vita viuūt: pñt fieri mēbra xp̄i: q̄tūcūq videāt' i malicia obstīati: ꝛ iō ex charitate diligēdi ſt ꝛ ab eis bñficia recipi pñt ꝛ ipēdi: dūmō ꝺ charitatē nō fint: ſz postq̄ a corpe i dānatiōz decedūt idē ē iudiciū ō eis ꝛ ō demonibus. Ad 3ᵐ dōz. q nō ē credēdū aligbus vtutib⁹ corporalibus ōmones subiacere: ꝛ iō nō cogūt' iuocatōib⁹ ꝛ fcis gbusdā maleficis nisi iq̄tū ꝑ ꝺ cū eis fedus init' ꝛ q̄ dr̄ ysa.18. Percussim⁹ fed⁹ cū mōte: ꝛ cū iferno fecim⁹ pactū. Ad 4ᵐ dōz. q nlla vtilitas eē pt ꝑ q̄ aligd faciēduz sit: qō i dī vgat iniuriā: qō ꝓtigit: qñ illō qō ipi⁹ ē ñ ab ipo q̄rit' (ſz cū ei⁹ aduersario fed⁹ init'.

Ꝺ ōni vo argñ. ꝛc. Sz ꝺ li.ar. ē q cogi ñ pt: ſz negatiōes nō recipiūt magis ꝛ min⁹. q̄ nec li.ar. Ad qō dōz. q q̄uis negatio ex illō qō ē magl vl' min⁹ ñ recipiat: tñ dr̄ itēdi ꝛ remitti: qz hꝺ cāz i subto: sic̄ q caret ſba oculi magis dr̄ cec⁹ q̄: ille cui⁹ visus dr̄ ab būore ipedit⁹ ad pupillā cōfluēte: ꝛ iō dicit pt libertas arbitry maioꝝ ꝛ minoꝝ ex modus nāe i qua ē.

Occulta quedã sciẽtia nẽ.) ꝓper hec semina intelliguntur virtutes actiue existentes in rebus ex virtute celesti ⁊ ex qualitatibus actiuis ⁊ passiuis: qz semẽ in zo phy. cõputatur inter causas actiuas.

¶ Utꝝ angeli oẽs corpei sint: qð qbusdã visuz é: qb⁹ Aug. ꝙsentire vĩ dicẽs oẽs angelos añ casuz hũisse corpa tenuia ⁊ spũalia: sz i casu mutata in deteri⁹ malorũ corpa vt i eis possent pati.

¶ Distinctio. VIII.

Solet ẽt i qõne ꝟsari apud doctos vtꝝ angeli oẽs boni. s. ⁊ mali corporei sint. i. corpa hẽant sibi vnita. Oz aliq putãt initẽtes ꝟbis Aug. q dicere vĩ q ãgeli oẽs añ ꝙfirmatiõez vl lapsũ corpa aerea habuerit ð purioze ac supioꝝ aeris pte formata ad faciẽdũ habilia nõ ad patiẽduz. ⁊ angelis bonis: q pstiterũt talia ꝙseruata sĩt corpora: vt i eis possint facere ⁊ nõ pati: q̃ tãte sũt tenuitatis vt a mortalib⁹ videri non valeãt: nisi supuestita aliq̃ grossiori forma q̃ assũpta videẽt depositaqꝝ videri ðsinũt. Angelis ꝟo mal' mutata sũt i casu corpa i deteriorẽ q̃litatẽ spissioris aeris. Sic. n. a loco digniori i iferiorẽ locũ. i. in caliginosuz aerẽ deiecti sũt: ita illa corpa tenuia trãsformata sũt i deteriora ⁊ spissiora: in qbus pati a supiori elẽto. i. ab igne. Et ꝟ Aug. sensisse vĩ sup Geneſiz ita dicẽs. Demões aerea dicũt animalia: qz corpoꝝ aereoꝝ nã vigẽt: nec ꝑ mortem dissoluuntur. quia ꝓeualet in eis elementum aptius ad faciendum q̃z ad patiendũ. Ad patiendum. n. humor ⁊ humus: ad faciendum aer ⁊ ignis aptitudinem ꝓebẽt. Transgressores vero angeli cum ꝓncipe suo nunc dyabolo tũc archãgelo: nõ mirũ si post pctm̃ i hãc caligine ðtrusi sĩt. Necꝝ ẽt ꝟ mirẽ si quersi sĩt ex pena i aereã q̃litatẽ q̃ possent ab igne pati. Caligino sa tm̃ aeris tenere tm̃ pmissi sĩt: q eis q̃si carcer sit vsq̃ ad tp̃s iudicij. Ecce bis ꝟbis vĩ Augu. id tradere qð qdã opinãt ð corpib⁹ ãgeloꝝ. Hoc ãt eũ aliq dixisse astruũt: nõ ita sentiẽdo: sz opinionẽ alioꝝ referẽdo: qð ex ipsis ꝟbis dijudicare volũt: qb⁹ ait. ðmões dr̃ aerea ꝯialia: nõ ait: sĩt. Jta. n. qdã dicebãt. De hiatõe ꝟo caliginosi aeris i quẽ detrusi sũt: ñ opinãdo: sz rei veritatẽ asserẽdo eũ tradidisse dr̃: qð isti⁹ locutõis distictio oñdit. Dr̃ quoq̃ plurimos catholicos tractatores i ꝟ ꝙueniſſe atq̃ id ꝙcorditer docuisse: q angeli ico corpozei sĩt: nec corpa hr̃t sibi vnita. Assumũt ãt aliq̃ corpa deo ꝓparãte ad ipletõez misterij sibi a ðo iniũcti: eadẽq̃ p⁹ expletõz ðponũt. Jn qb⁹ corpib⁹ boib⁹ appuerũt atq̃ loquti sĩt: ⁊ aliq̃ qdẽ locuti sũt ex ꝑsona dei sine distinctiõe alicui⁹ ꝑsone: aliquãdo ex persona patris vel filij vel spiritussancti.

¶ Oz ðs ico corpalib⁹ illis antiqs formis appuit.

Nec dubitãdũ ẽ deũ in corporalib⁹ formis appuisse hoib⁹: sicut Aug. i sco libro ð trinitate oñdit: ꝙferẽs diuersa scripture testimonia: ex qb⁹ deũ i corporeis formis hoib⁹ appuisse ꝓbat: ⁊ aliq̃ ex ꝑsona dei sine distinctiõe: aliq̃ sub distinctiõe personarum sermonẽ factum esse eis.

¶ De ꝑplexa qõne quã ponit Augu. querẽs an ad exhibẽdũ has corporales apparitiões creatura noua sit formata: an angeli q añ fuerãt missi: ⁊ si ipsi missi sĩt: vtꝝ seruata q̃litate sui spũalis corporis aliquã specie corporalẽ de corpulẽtiori materia assumpserint: an suum ꝓprium corpus mutauerint in spẽz sue actioni aptã.

Sed vbi deũ hoib⁹ in corporalib⁹ imaginib⁹ apparuisse asserit. ꝑplexã qõnẽ ꝓponit: quã nec soluit q̃rẽs vtꝝ i illis corpalib⁹ apparitionib⁹ creatura aliq̃ crearẽt ad illud opus tm̃: i q̃ de⁹ hoib⁹ appereret: an angeli qui anteerant ita mitterentur vt manentes in suis spiritualibus corporibus assumerent ex corpulenta inferiorum elementoꝝ ũ materia aliquã speciem corporalem: quã coaptatã quasi aliquã vestez mutarent in quaslibet spẽs corporales: veras quidẽ: an corpus suum ꝓprium verterent in species aptas actionibus suis per virtutem sibi a deo datam. Ait. n. Aug. ita in tertio libro de trini. Querenduz est in illis antiquis corporalibus formis ⁊ visis: vtrũ ad hoc opus tantum creatura formata sit: in q̃ deus sicut tunc oportuisse iudicauit: humanis ostenderetur aspectibus: an angeli qui iã erant ita mittebantur: vt ex persona dei loquerentur assumentes corporalem speciẽ de creatura corporea in vsum ministerij sui: aut ipsuz corpus suum cui non subduntur: sed subditum regunt mutantes atq̃ vertentes in species quas vellẽt accõmodatas atq̃ aptas actionibus suis secundum attributam sibi a creatore potentiã. Sed fateor excedere vires intentionis mee: vtrum angeli manente spirituali corporis sui qualitate per hanc occulte operantes: assumant ex inferioribus elementis corpulentioribus: quod sibi coaptatum quasi aliquã vestem mutent ⁊ vertant in quaslibet species corporales: ⁊ ipas veras: sicut aqua vera in vinum verum cõuersum est a domino: an ipsa propria corpora sua trãsformãt i id qð volũt accõmodatiad id qð agũt. Sz qð boꝝ sit: qm̃ bõ sine nullo exꝑimẽ-